

רשות הדואר

פעולות ביקורת

ברשות הדואר נבדקו סדרי הדיונים של מועצת הרשות וועדותיה, תדירות התכנסויותיהן, הנוכחות של חברי המועצה ושל חברי הוועדות בישיבות, ואישורי הפרוטוקולים מהישיבות.

באגף ארגון ומשאבי אנוש נבדקו סדרי העסקת עובדים. הבדיקה התמקדה בקבלת עובדים, בקידומם, בתנאי השכר והפרישה שלהם ובהעסקת קרובי משפחה של עובדים. כמו כן נבדקו עניינים הקשורים בהעסקת מנהלים וממלאי תפקידים בכירים החברים בוועדי העובדים של הרשות.

מועצת הרשות וועדותיה

1. (א) מינוי מועצת רשות הדואר (להלן - המועצה), סדרי עבודתה, תפקידיה וסמכויותיה נקבעו בחוק רשות הדואר, התשמ"ו-1986 (להלן - החוק).

החוק קובע שתהיה לרשות הדואר (להלן - הרשות) מועצה של 11 חברים שימנה שר התקשורת באישור הממשלה: ששה מקרב עובדי המדינה, ארבעה נציגי ציבור ונציג אחד מקרב עובדי הרשות; כל חבר מועצה יכהן שלוש שנים; ישיבות המועצה יתקיימו לפחות אחת לשלושה חודשים, והמניין החוקי בישיבותיה הוא רוב חבריה ובהם יו"ר המועצה או ממלא מקומו; המועצה תקבע את דרכי עבודתה ונוהלי דיוניה, אשר לא נקבעו בחוק או בתקנותיו.

(ב) המועצה קבעה נוהל לעבודתה (להלן - הנוהל), והוא שונה כמה פעמים, לאחרונה בינואר 1994. בנוהל נקבע, שהמועצה תקיים ישיבה רגילה אחת לחודש; במהלך כל ישיבה ירשום מזכיר המועצה פרוטוקול שיכלול, בין היתר, מספר סודר של הישיבה, שמות החברים הנוכחים בה ושמות הנעדרים ממנה; הפרוטוקול יופץ לחברי המועצה ולמנהל הרשות בתוך שבועיים ממועד הישיבה; נוסח הפרוטוקול שהופץ יאושר בישיבת המועצה ולאחר מכן ייחתם בידי יו"ר המועצה. עוד נקבע בנוהל, כי עד 31 באוקטובר בכל שנה תופץ לחברי המועצה הצעת התקציב של הרשות לשנה העוקבת. ההצעה תידון בישיבת המועצה בחודש נובמבר ותאושר לכל המאוחר בישיבת המועצה בדצמבר. כן נקבע בנוהל, כי המועצה רשאית להסמיך את ועדת הכספים שלה לקיים דיון בתקציב לפני ישיבת המועצה שבה תובא הצעת התקציב לאישורה, ואם עד תחילת השנה העוקבת לא יסתיימו דיוני המועצה על התקציב, תדון המועצה באישור תקציב ביניים.

(ג) לפי הנוהל מ-1994 מינתה המועצה שבע ועדות קבע: ועדת כספים, ועדת ארגון, ועדת השירות הבנקאי, ועדת ביקורת, ועדה להרחבת השירותים, ועדת השירות הבולאי והמוזיאון הפילטלי, ועדה למדריך הדואר.

בנוהל נקבע שוועדה קבועה של המועצה תתכנס לישיבה רגילה לפי צורכי הרשות ולפחות אחת לשלושה חודשים, וכי רוב חברי הוועדה אך לא פחות משניים מחבריה ובהם יו"ר הוועדה יהיו מניין חוקי בישיבותיה. בנוהל גם נקבע תהליך לרישום ולאישור פרוטוקולים של ישיבות הוועדה, הדומה בעיקרו לתהליך רישום הפרוטוקולים של המועצה.

2. בחודשים יוני ונובמבר 1998 בדק משרד מבקר המדינה את דרכי עבודת המועצה וועדותיה משנת 1995 עד אוקטובר 1998 (להלן - התקופה הנסקרת), ולהלן הממצאים העיקריים:

3. (א) נמצא שבפרקי זמן אחדים מנתה המועצה שמונה עד עשרה חברים. כך, למשל, הסתיימה ביוני 1997 כהונתו של נציג עובדים במועצה, ורק ביוני 1998 נבחר נציג עובדים במקומו. עד סוף 1998 לא נכנס הנציג לתפקידו משום שמינויו טרם אושר בידי הוועדה לבדיקת מינויים על פי חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975. שרת התקשורת ציינה בתשובתה למשרד מבקר המדינה מדצמבר 1998, בין היתר, כי הוועדה לבדיקת מינויים לא התכנסה זה כחמישה חודשים ולא אישרה מינוי כלשהו של חבר מועצה בתאגיד סטוטורי. יצוין, כי בדוח מבקר המדינה על מינוי דירקטורים מטעם המדינה בחברות ממשלתיות מיוני 1998, נקבע, בין היתר, כי לוועדה לבדיקת מינויים אין מנגנון מסייע לבדיקת המינויים בתאגידים סטוטוריים ולפיכך אין לה כלים לבדיקת כשירותם של מועמדים. יו"ר הוועדה הודיע למשרד מבקר המדינה בדצמבר 1998, כי בהעדר מנגנון כזה הפסיקה הוועדה לדון במועמדים לתאגידים סטוטוריים "מן הטעם הפשוט שבהעדר מנגנון כלשהו 'הבדיקה' היא חסרת כל ערך ומשמעות", וכי בדצמבר 1998 החליטה הממשלה להעמיד לרשות הוועדה את הכלים הדרושים לעבודתה, וכי "בימים אלה ממש הולכת ומתבצעת החלטת הממשלה כאשר מועד היעד הוא 1.1.99".

נמצא, שרק באחת מישיבות המועצה שהתקיימו בתקופה הנסקרת נכחו כל 11 חברי המועצה ורק בשלוש ישיבות נכחו 10 חברי מועצה; ב-12 ישיבות נכחו 7-6 חברים ובשלוש ישיבות שהתקיימו בשנים 1995 ו-1998 נכחו חמישה חברים בלבד, כלומר, לא היה בהן מניין חוקי. יצוין שבאחת מהישיבות שהתקיימו בשנת 1995 בלי מניין חוקי אושר מאזן הרשות לשנת 1994.

(ב) הביקורת העלתה שבפרוטוקולים של ישיבות המועצה מיוני 1995 ואילך לא נרשמו שמות חברי המועצה שנעדרו מהישיבות. בעקבות הביקורת החלה הרשות לציין בפרוטוקולים של ישיבות המועצה את שמות החברים שנעדרו מהישיבות. עוד הועלה שהפרוטוקולים לא מוספרו במספר סודר למן הישיבה הראשונה של המועצה, אלא לפי חודשי השנה שבהם התקיימו הישיבות, ואם התקיימו שתי ישיבות בחודש אחד הוספה האות א' למספרה של הישיבה השנייה. בהעדר מספרים סודרים אין לדעת אם נרשמו פרוטוקולים של כל ישיבות המועצה.

(ג) נמצאו פרוטוקולים רבים של ישיבות המועצה וועדותיה שאושרו באיחור רב, עד כחצי שנה לאחר הישיבה, ויש שבישיבה אחת אושרו פרוטוקולים משלוש-חמש ישיבות. לדעת משרד מבקר המדינה בשל הזמן הרב שעבר מהישיבות ועד לדין באשרור הפרוטוקולים נמנע מן הנוכחים בישיבות לבדוק היטב אם הפרוטוקולים אכן משקפים את הדברים שנאמרו בהן ואת ההחלטות שהתקבלו.

(ד) בנוהל לא נאמר דבר על האופן שבו על המועצה לטפל בצורך במינוי חברי מועצה או בפרישתם. ואמנם נמצא שהמועצה לא יזמה מינויים של חברים חדשים במקום חברים שסיימו את כהונתם. בישיבות המועצה לא דווח בדרך כלל על סיום כהונתם של חברי מועצה או על מינויים של חברי מועצה חדשים. בתקופה הנסקרת פג תוקף מינויים של כמה מחברי המועצה ומונו חברי

מועצה חדשים, אולם רק חלק מעניינים אלו צוינו בדיוני המועצה. עוד נמצא שבישיבות של המועצה ושל ועדת ארגון השתתף אדם שפג תוקף חברותו במועצה.

(ה) בניגוד לנוהל לא דנה המועצה בהצעת התקציב לשנת 1995 בישיבתה בנובמבר 1994. בישיבת המועצה בסוף נובמבר 1995 אושר התקציב הרגיל לשנת 1996, ואילו תקציב ההשקעות אושר רק בישיבתה בינואר 1996.

4. (א) ועדות אחדות התכנסו בתדירות קטנה בהרבה מזו שנקבעה בנוהל: מקצתן התכנסו פעם עד שלוש פעמים בשנה, ומקצתן לא התכנסו כלל במשך שנה ואף שנתיים. ועדת הכספים, שהיא מהחשובות ביותר בחברות ובתאגידים ממשלתיים, התכנסה בשנת 1997 פעמיים בלבד, ובשנת 1998 שלוש פעמים. בפרוטוקולים של כל הוועדות לא צוינו שמות חבריהן שנעדרו מישיבותיהן. בעקבות הביקורת החלה הרשות לציין בפרוטוקולים של ישיבות הוועדות את שמות החברים שנעדרו מהישיבות.

(ב) במשך כל התקופה הנסקרת לא דנה המועצה בדרכי פעילותה ובפעילותן של ועדותיה ובצורך לשנותן נוכח השינויים בפעולות הרשות ובמשימותיה, ודבר זה התבטא בפעילות מועטה של כמה מהוועדות ובאי-התכנסותן של ועדות אחרות (ועדה להרחבת השירותים, ועדה לשירות הבנקאי, ועדה למוזיאון הבולאי ועדה למדריך הדואר). לדעת משרד מבקר המדינה, מן הראוי שהמועצה תדון מפעם לפעם על דרכי פעולתה ועל פעילותן של הוועדות ותשקול לשנותן לפי הצורך.

(ג) הנוהל אינו דן בשיבוצם של חברי המועצה בוועדותיה. הפרוטוקולים מישיבות המועצה אינם כוללים את פרטי השיבוץ ואינם משקפים את האופן שבו נעשה ואם הובאו בחשבון כישוריהם של חברי המועצה, כדי להבטיח תפקוד נאות של הוועדות. מן הראוי שיקבעו בנוהל הוראות מפורשות בעניין זה.

*

בדיקת תפקודן של מועצת רשות הדואר וועדותיה העלתה שהמועצה וועדותיה אינן מקפידות לקיים את הנוהל שקבעה: ישיבות המועצה התקיימו בתדירות קטנה מהנדרש, כמה מהפרוטוקולים של הישיבות אושרו כמה חודשים לאחר הישיבות, ובפרוטוקולים לא נרשמו שמות החברים שנעדרו מהן.

בישיבות המועצה לא תמיד דווח על סיום כהונתם של חברי מועצה ועל מינוי חברים חדשים. המועצה לא דנה בשיבוץ החברים לוועדותיה ולא הבטיחה שישוּבצו לפי כישוריהם.

לדעת משרד מבקר המדינה, מן הראוי שמועצת רשות הדואר תבחן את דרכי פעולתה ואת התאמתן לנהלים ולצרכים המשתנים.